

НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЯ ЗА ПРИХОДИТЕ

ЦЕНТРАЛНО УПРАВЛЕНИЕ

1000 София, бул. "Княз Дондуков" № 52 Телефон: (02) 98591 Факс: (02) 9870827

Изм. № 94-С-145

Дата: 03.09.2013 год.

ЗДДС, чл. 25, ал. 2;
ЗДДС, чл. 25, ал. 4;
ЗДДС, чл. 26, ал. 2;
ЗДДС, чл. 46, ал. 1, т. 3;
ЗДДС, чл. 96, ал. 2.

Относно: данъчно третиране по реда на Закона за данък върху добавената стойност (ЗДДС) на услуга по събиране на вземания

Във Ваше писмо, постъпило в ЦУ на НАП с вх. № 94-С145/03.07.2013 г. е изложена следната фактическа обстановка:

Дружество, в качеството си на цедент, е сключило договор, по силата на който прехвърля възмездно вземанията си на друго дружество - цесионер. Съгласно договора цената по този договор ще бъде заплатена в тридневен срок от деня на извършеното от длъжника плащане. В случай, че длъжникът погасява разсрочено прехвърленото вземане, то страните се съгласяват цената по този договор да бъде заплащана на дружеството (цедент) разсрочено и пропорционално на направените от длъжника вноски. Цесионерът е длъжен в три дневен срок от получаването на вноската да заплати на цедента 90 на сто от стойността на платената от длъжника вноска. Всички разноски от деня на прехвърлянето на вземането, свързани със събирането му, са за сметка на цесионера. В случай, че в шестмесечен срок от подписване на договора цесионерът не плати цената и не е постигнал извънсъдебно споразумение с длъжника за погасяване на прехвърленото вземане или в същия срок не е подал заявление/иск за образуване на осъдително производство срещу длъжника, цедентът има право да развали настоящия договор без да дължи обезщетение като в този случай цесионерът се задължава да върне обратно в оригинал предоставените му от цедента документи, от които произтича вземането. В случай, че длъжникът се окаже неплатежоспособен и не може да погаси прехвърленото вземане цесионерът има право да прекрати едностранно договора и да върне обратно в оригинал предоставените му от цедента документи, от които произтича вземането.

Въпросите Ви по същество са:

Как следва да се третира описаният по-горе договор за прехвърляне на вземане за целите на данъчното облагане като договор за цесия или като факторинг, като следва да се отбележи, че прехвърлените вземания са съществуващи и изискуеми с настъпил падеж преди датата на договора за прехвърляне на договора?

Следва ли да се издаде фактура или друг документ? В случай, че се издава фактура кой и на кого издава фактура? Кога се издава фактурата – при сключването на договора за

прехвърлянето на вземането или при извършване на плащането от длъжника при положение, че плащането е бъдещо несигурно събитие?

Извършената доставка на услуга по събиране на вземания представлява ли облагаем оборот по смисъла на чл. 96, ал. 2 от ЗДДС?

Предвид така изложената фактическа обстановка и съобразявайки относимата нормативна уредба по зададените от Вас въпроси на основание чл. 10, ал. 1, т. 10 от Закона за Националната агенция за приходите изразявам следното становище:

Факторингът е договор между продавач и фактор, с който продавачът прехвърля вземането си към трето лице за цената на доставена от него стока или услуга на фактора, който се задължава да я събере. Най-общо договорът за факторинг може да се определи като двустранен, възмезден и дългосрочен, който съдържа елементи на договора за цесия и договора за извършване на услуга. Отношенията включват три страни:

- продавач - предприятие, което продава стоки или услуги с отсрочено плащане;
- длъжник - купувач на стоки или услуги, което е платец по сделката с предприятието - продавач;
- фактор – лице (банка, небанкова институция, предприятие), което действа като агент-посредник - той поема задължението да събере вземането от купувача платец и да го предостави на продавача.

В практиката са познати различни видове факторинг, като:

- същински – без право на регретен иск;
- несъщински, с право на регресен иск до размера на платеното от фактора;
- стандартен – с авансово плащане от фактора на продавача авансово, преди падежа на плащането от купувача, като по този начин се формира своеобразна “кредитна” операция;
- падежен – с плащане от фактора на падежа на плащането по сделката между купувача и продавача на стоката или услугата, т.е. на падежа на вземането.

Доколкото, според посоченото в запитването, събраното вземане по договора ще бъде преведено от цесионера на цедента след извършване на плащането от длъжника, включително и когато длъжникът погасява разсрочено прехвърленото вземане, и предвид това, че ако длъжникът се окаже неплатежоспособен и не може да погаси прехвърленото вземане дружеството (цесионер) има право да прекрати едностранно договора, считаме че е налице доставка на услуга по събиране на дългове - несъщински падежен факторинг. По изричната разпоредба на чл. 46, ал. 1, т. 3 от ЗДДС тази доставка е посочена като изключение от освободените доставки, т.е., представлява облагаема доставка по чл. 12 и формира облагаем оборот по чл. 96, ал. 2 от същия закон за цесионера в качеството му на доставчик по доставката.

В конкретния случай данъчното събитие на доставката на услуга по събиране на вземания е датата, на която услугата е извършена на основание чл. 25, ал. 2 от ЗДДС, като това е датата, на която факторът е събрал вземането от длъжника. В случай, че длъжникът погасява разсрочено прехвърленото вземане, то доставката следва да се третира като такава с периодично изпълнение и на основание чл. 25, ал. 4 от ЗДДС данъчното събитие на същата е датата, на която съгласно договореното разсрочване плащането от страна на длъжника е станало дължимо, предвид обстоятелството, че към същия момент става дължимо и възнаграждението за събиране на вземането, дължимо от продавача към фактора.

Съгласно чл. 26, ал. 2 от ЗДДС данъчната основа се определя на базата на всичко, което включва възнаграждението, получено от или дължимо на доставчика във връзка с доставката, от получателя или от друго лице, определено в левове и стотинки, без данъка по този закон. Въпреки, че като цена по договора по приложения бланков договор е

посочена сумата, която цесионера следва да преведе на цедента, то с оглед на квалификацията на договора като факторинг, от който цесията е само елемент, неподлежащ на облагане, цената на услугата, предоставена от фактора е разликата между номиналната стойност на цедираните вземания и покупната цена на тези вземания. Т.е. в случая данъчната основа на доставката на услуга по събиране на вземания е разликата между сумата на събраните от фактора дългове и сумата на преведените от фактора на продавача (от цесионера към цедента) дългове.

Документирането на доставката на услуга по събиране на вземания се извършва по реда на чл. 113 от ЗДДС, като доставчикът по доставката (цесионера) следва да издаде фактура за извършената от него доставка не по-късно от 5 дни от датата на възникване на данъчното събитие за доставката.

Прехвърлянето на вземането се оформя по реда на чл. 99 от Закона за задълженията и договорите с цесия. Цедирането на вземанията на дружеството (цедент) е операция, изпълнена като предварително действие по операцията по събиране на вземанията/дълговете и като такава няма самостоятелно значение и в рамките на факторинга не следва да се третира като отделна доставка от продавача (цедент) към фактора (цесионера). За цесията в тези случаи фактура може да не се издава.

**ЗАМЕСТИНИК ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР НА
НАЦИОНАЛНАТА АГЕНЦИЯ ЗА
ПРИХОДИТЕ:**

/СТОЯН МАРКОВ/